

בקרא "תעשה", ועג"כ במהר"צ חיות (שם) דב"עשיית סוכה ולולב יש עכ"פ מצוה". וע"ע בהעמק שאלה לשאלתות (אות קס"ט), ולהעיר מלשון הריטב"א (פסחים ז, ב די טור ג'): "שאינן העשייה עושה כלום בגוף המצוה". ובמקומות שציין כ"ק אדמו"ר שליט"א בלקוטי שיחות חלק יז (שם הערה 57) ואכמ"ל. אמנם בשו"ת חת"ס יו"ד סמ"ע"א הוכיח ש"לא הוי מצוה" והקרא ד"תעשה קאי אחג ולא אעשיית סוכה", יע"ש.

ה"פ

וזה מה שהיה רשום אצלי מכבר. ואין לי פנאי כעת לחזור ולעיין שוב על הדברים ועמך המליחה.

בכבוד ובברכת התורה

אליהו בוקבזה

אוצר החכמה

ב'

להנ"ל

בענין עשיית סוכה בעזרה

ב"ה עש"ק לסדר "אשה כי תזריע" תשנ"ד

לכבוד ידידי הנכבד הה"ג גרים באורייתא

כוי וכוי ר"י.. שיחי

אחרי הברכה כמשפטי!

בענין מה שכתבת לי ראייה אם מותר לבנות סוכה בעזרה, והבאת מדברי התוספות יומא (ת, ב) ד"ה דאי שכתבו שהיה מותר לישב ולישון בלשכות הבנויות לחול ופתוחות לקודש, דלא קדשה לגמרי כקדושת העזרה. והארכת קצת בזה.

הנה אף שאין הזמן גרמא כעת לפלפל בדבריך מרוב הטרדות, (אם כי הפץ אנכי מאד בזה) מ"מ אעיר לך מה שעלה ברעיוני כעת ובלי עיון היות שאינני עומד בסוגיות אלו כעת ועמד הסליחה.

דהנה נראה לענ"ד שכל השקוי"ט אם יהיה מותר לעשות סוכה בעזרה (שהאריכו בזה האחרונים) מתחלקת לשני חלקים:

א. האימור ד"הכל ביד הי עלי השכיל". ועי"ז העיר כ"ק אדמו"ר שליט"א במכתבו (שציינתי במכתב הקודם) ש"במקום גדר, ועל אכוי"כ מצוה, מותר (סוכה נא, ב), ובפרט די"ל שאה"נ ובכתב ביד הי היתה ג"כ סוכה". יעי"ש.

ב. האם אין בזה אימור משום "לא תטע כל עץ" (עיין רמב"ם הלכות בית הבחירה (א, ט) ובהשגות הראב"ד ונ"כ (שם) ועיין חידושים וביאורים בהלכות בית הבחירה חלק בי שיחה יי וש"נ המקורות בזה) כמו שהעיר בספר פנים יפות (פרשת שופטים מובא בספר גור אריה יהודה סימן י"ח אות ו, וציין לעיין בשו"ת בית יצחק אה"ע (ח"ב סימן קכ"ה) ואינו אצלי לעיין בו כעת), ושם רצה לומר שהכהנים אכלו חוץ לסוכה.

ועי"ז העיר כ"ק אדמו"ר שליט"א שהאימור לא תטע הוא בשני תנאים א. בנין של עץ וב. גם של קבע (רמב"ם הלכות עכו"ם ספ"ו, ונסמנו המקורות בנ"כ) ולפ"ד הכס"מ (הלכות ביה"ב שם) צ"ל עוד תנאי שלישי: קבוע בבנין. וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א שם: "ואם כן יכול לעשות סוכה בלי תנאים אלו, וגם הסכך הי"ה מקש ועלים ולא עץ (יעוין שבת סו, א, והעיר עי"ז באור שמח על הרמב"ם שם)". יעי"ש שהאריך בזה.

ומעתה יל"ע איך יתורצו הני שאלות עיי הערתך, דהנה א. הענין "דהכל ביד הי עלי השכיל" אם נימא שלא היתה ג"כ סוכה, אם כן צ"ע אם יהיה מותר לעשות סוכה בהני לשכות הבנויות לחול שהן פתוחות לקודש, ואף שהן בנויות לחול! מ"מ לכאורה היה אפשר לפשוט הספק מעזרת נשים

שהיתה שם האימור של "הכל ביד הי עלי השכיל" כמבואר בש"ס סוכה (נא, ב) וברמב"ם הלכות בית הבחירה (ה, ט). ואעפ"כ היתה לה דין "חול כשאר הר הבית" כמפורש ברש"י סוטה (מ, ב ד"ה עזרת נשים). ולא היה מותר לאכול קדשי קדשים שם שנאכלים רק בעזרה (ועיין רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות (מ, ד) ועוד) ולא בעזרת נשים שלא היה נקרא עזרה ומקדש כמבואר ברמב"ם הלכות בית הבחירה (א, ה) יע"ש. (אך יעויין בחידושים וביאורים בהלכות בית הבחירה (סימן כ"ג) במכתבו אל הגרש"י זעווין זצ"ל כמה מקומות שמוכיח שאפילו ירושלים עצמה תקרא מקדש. יע"ש ואכמ"ל).

ומעתה בהני לשכות מבואר בש"ס זבחים (נו, א) שהיה מותר לאכול שם קדשי קדשים, היות שהיו פתוחות לקודש וכ"ה במשנה (מעשר שני ג, ה) ומובא להלכה ברמב"ם הלכות בית הבחירה (ו, ח), ולכן יש מקום לומר שהיה חל בהם האימור של "הכל ביד הי עלי השכיל".

ומה שמפורש בתוספות יומא (שם) שהבאת שהיה מותר לישיב ולישון בה. (אגב מה שאתה מציין לתוספות יומא (כת, א ד"ה אין שכתבו שאסור לישיב בה, וכתבת שהמהרש"א השיג עליו, הנה נוסף ע"ז שאפילו מהתוספות הזה יהיה משמע שמותר לישיב בה לענין אכילת קדשים "שבאכילת קדשים כתיב בהו למשחה גדולה" ולא גרע מבית המקדש עצמו. הרי יעויין בחידושי רבי עקיבא איגר (שם) מה שכתב בישוב ראיית המהרש"א ז"ל יע"ש ואכ"מ) הרי גם בעזרת נשים מותר לישיב בה כמבואר בש"ס (סוטה שם).

ב. הענין של "לא תטע לך כל עץ" צ"ע אם לא היה חל אימור זה ב"לשכות הבנויות לחול ופתוחות לקודש", דהנה גם בזה יש לפשוט לאסור ג"כ מעזרת נשים שגם בה היתה האימור של "לא תטע כל עץ", ויעויין היטב ברמב"ם הלכות בית הבחירה (א, ט) שנראה שפליגי בזה הרמב"ם והראב"ד (שם) ובאור שמח (שם) הביא ירושלמי מגילה (א, ד) שמבואר

שאף שהבמה היתה בעזרת נשים הל ביה האסור של "לא תטע כל עץ"
ויעויין שם מה שרצה לתרץ בזה.

אוצר החכמה

ומעתה בלאו הכי אפילו נימא כדבריד מ"מ עדיין צריכים להני ישובים
של כ"ק אדמו"ר שליט"א להוכיח שהיו יכולים לבנות סוכה בעזרה, יע"ש
בדבריו הקי.

והנה כ"ז כתבתי רק להעיר ובלי עיון והי"ת יאיר ענינו בתורתו עד
שנזכה לאכול מן הזבחים בבית תפארתינו ומלכינו הגי "מלך המשיח"
בראשינו אמן כן יהיה רצון

אוצר החכמה

אוצר החכמה

אוצר החכמה

אוצר החכמה

אוצר החכמה

אוצר החכמה

ואסיים מעין הפתיחה בברכה ובידידות נצח

ידידו ודורש שלום כ"ת

אליהו בוקובה

אוצר החכמה